

www.pwc.com

Opodatkowanie osób fizycznych w Unii Europejskiej

(oraz Norwegii, Islandii i Szwajcarii)

Ile wynagrodzenia trafia do naszych kieszeni?

Edycja 2011

Joanna Narkiewicz-Tarłowska

Mariusz Ferenc

Ewa Kurmanowska

pwc

Agenda

- Cel raportu
- Metodologia
- Wyniki dla poszczególnych scenariuszy
- Analiza korelacji między scenariuszami
- Zagadnienia dodatkowe (obciążenia pracodawców ubezpieczeniami społecznymi oraz możliwość składania deklaracji podatkowych drogą elektroniczną)
- Planowane zmiany
- Wnioski
- Dane kontaktowe

Opodatkowanie osób fizycznych w Unii Europejskiej

Cel raportu

1

Cel raportu

- W jaki sposób podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenia społeczne wpływają na wysokość wynagrodzenia netto pracowników w poszczególnych krajach Unii Europejskiej (oraz Norwegii, Islandii i Szwajcarii)?
- Jak się plasują kraje z podatkiem liniowym w stosunku do krajów z tradycyjną skalą podatkową? Jak na tym tle wygląda Polska?
- Czy państwa UE stosują prorodzinne ulgi podatkowe?
- Dodatkowo, przeanalizowaliśmy wysokość składek na ubezpieczenia społeczne płaconych przez pracodawców oraz możliwość składania zeznań podatkowych drogą elektroniczną
- Nie jest naszym celem porównywanie świadczeń oferowanych przez poszczególne kraje w zamian za daniny publiczne

---

Opodatkowanie osób fizycznych w Unii Europejskiej

Metodologia

2

Metodologia

Założenia:

- Rezydenci podatkowi w danym kraju
- Pracodawca = podmiot zarejestrowany w tym kraju
- Całkowity roczny przychód z umowy o pracę = średnie roczne wynagrodzenie w danym kraju (wyrażone w lokalnej walucie danego kraju)
- Brak innych dochodów
- Nie uwzględniamy ulg podatkowych (oprócz ulg prorodzinnych)
- Zastosowane zostały stawki podatku i ubezpieczeń społecznych obowiązujące w 2011 r.

Metodologia

4 scenariusze:

- **Scenariusz 1 :** brak rodziny (współmałżonka i dzieci), podatnik otrzymuje średnie wynagrodzenie roczne
- **Scenariusz 2:** współmałżonek i dwoje dzieci, podatnik otrzymuje średnie wynagrodzenie roczne (współmałżonek nie zarabia)
- **Scenariusz 3:** brak rodziny (współmałżonka i dzieci), podatnik otrzymuje pięciokrotność średniego wynagrodzenia rocznego
- **Scenariusz 4:** współmałżonek i dwoje dzieci, podatnik otrzymuje pięciokrotność średniego wynagrodzenia rocznego (współmałżonek nie zarabia)

Opodatkowanie osób fizycznych w Unii Europejskiej

Wyniki dla poszczególnych scenariuszy

3

Ogólne podsumowanie rezultatów badania

Średnia z 2 scenariuszy

- Średnia rezultatów z 2 pierwszych scenariuszy może do pewnego stopnia obrazować poziom średniego wynagrodzenia netto uzyskiwanego przez **ogół** mieszkańców danego kraju.
- Średnia pensja netto dla obywateli analizowanych krajów wynosi ok. **76%** pensji brutto
- Kraje, które mogą pochwalić się najwyższym średnim netto (>80%) to: Cypr, Portugalia, Czechy, Malta, Irlandia, Słowacja, Hiszpania, Bułgaria.

- Średnie netto uzyskiwane w krajach z podatkiem liniowym to ok. 79% wynagrodzenia brutto (w 2010 80%), podczas gdy średnie netto uzyskiwane w krajach z progresywną skalą podatkową wynosi ok. 74% (bez zmian).
- Porównanie do roku 2010: na Węgrzech wyniki są o 4 punkty procentowe wyższe (wprowadzenie 16% podatku liniowego i ulg prorodzinnych)
- Dla **Polski** średnie wynagrodzenie netto wynosi ok. **75%** (bez zmian w stosunku do 2010).

Ranking – scenariusz 1 i 2

Cypr	91%
Portugalia	86%
Czechy	86%
Malta	85%
Irlandia	84%
Słowacja	84%
Hiszpania	83%
Estonia	83%
Litwa	79%
Bułgaria	78%
Luksemburg	78%
Islandia	77%
Wielka Brytania	76%
Polska	75%
Francja	75%
Łotwa	75%
Norwegia	73%
Węgry	73%
Włochy	72%
Finlandia	72%
Rumunia	72%
Holandia	71%
Słowenia	70%
Szwecja	70%
Szwajcaria	69%
Austria	69%
Grecja	69%
Dania	69%
Niemcy	65%
Belgia	65%

Wyniki dla poszczególnych scenariuszy

Scenariusz 1

osoba nieposiadająca rodziny, uzyskująca średnie wynagrodzenie

- Najwyższy dochód netto jest notowany na Cyprze (91%)
- Najniższe wyniki odnotowały Belgia (59%) , Niemcy (61%)
- Porównanie z rokiem 2010:
  - największy spadek na niekorzyść roku 2011 (spadek o 4 punkty procentowe) zanotował Luksemburg (rezultat wprowadzenia 1 stycznia 2011 „podatku kryzysowego”, który został zlikwidowany w 2012 roku)
  - spadek o 2 punkty procentowe w Grecji (wzrosły składki ubezpieczeniowe, zwiększono stawki podatkowe oraz wprowadzono specjalny „podatek solidarnościowy” dla Greków zarabiających rocznie więcej niż EUR 12 000 rocznie - w wysokości od 1 do 4%)
  - największy wzrost (o 4 punkty procentowe) zanotowała Szwecja (rezultat zmiany sposobu odliczania składek ubezpieczeniowych)
- Średnie netto dla wszystkich analizowanych krajów w tym scenariuszu wynosi **73%** wynagrodzenia brutto (**Polska 72%**). Wyniki te są analogiczne do zeszłorocznych

Ranking – scenariusz 1

Scenariusz 1

Cypr	91%
Malta	83%
Portugalia	83%
Irlandia	81%
Hiszpania	79%
Estonia	79%
Bułgaria	78%
Słowacja	78%
Litwa	78%
Czechy	77%
Wielka Brytania	76%
Francja	72%
Norwegia	72%
Islandia	72%
Finlandia	72%
Polska	72%
Rumunia	71%
Holandia	71%
Luksemburg	70%
Szwecja	70%
Włochy	69%
Łotwa	69%
Grecja	69%
Austria	68%
Szwajcaria	68%
Węgry	68%
Słowenia	66%
Dania	66%
Niemcy	61%
Belgia	59%

Wyniki dla poszczególnych scenariuszy – c.d.

Scenariusz 2

osoba pozostająca w związku małżeńskim, mająca dwójkę dzieci, zarabiająca średnie wynagrodzenie

- W wielu badanych krajach istotnie wyższe wynagrodzenie netto niż w scenariuszu 1, np.:

- Republika Czeska (wzrost o 17 punktów procentowych)

- Luksemburg (wzrost o 15 punktów procentowych)

- Słowacja (wzrost o 13 punktów procentowych)

oraz

- Belgia (wzrost o 12 punktów procentowych) – niemniej Belgia jest nadal państwem, w którym obciążenia podatkowe są relatywnie dość istotne i nawet po zastosowaniu ulg podatkowych średnie netto jest niższe niż w przypadku braku tych ulg w innych krajach (scenariusz 1).

- Na Słowacji, w Republice Czeskiej, Portugalii, Polsce i Francji ulgi podatkowe przekraczają podatek należny (podatnik płaci więc jedynie składki na ubezpieczenia społeczne)

Wyniki dla poszczególnych scenariuszy – c.d

- Porównanie z rokiem 2010:
  - największy wzrost wynagrodzenia netto w tym scenariuszu zanotowały Węgry (aż o 9 punktów procentowych)– rezultat wprowadzenia ulg prorodzinnych
  - spadek odnotowały kraje borykające się z kryzysem – np. w Grecji wynagrodzenie netto spadło o 3 punkty procentowe
- Średni dochód netto dla wszystkich analizowanych krajów w tym scenariuszu wynosi **79%** wynagrodzenia brutto i podobny wynik uzyskała **Polska (78%)**

Ranking – scenariusz 2

Scenariusz 2

Czechy	94%
Cypr	91%
Słowacja	90%
Portugalia	89%
Irlandia	88%
Hiszpania	87%
Malta	87%
Estonia	86%
Luksemburg	85%
Islandia	82%
Łotwa	81%
Litwa	80%
Polska	78%
Bułgaria	78%
Francja	78%
Węgry	77%
Wielka Brytania	76%
Włochy	76%
Norwegia	75%
Słowenia	74%
Rumunia	72%
Finlandia	72%
Dania	71%
Szwajcaria	71%
Holandia	71%
Belgia	71%
Austria	70%
Szwecja	70%
Grecja	70%
Niemcy	69%

Wyniki dla poszczególnych scenariuszy – c.d

Scenariusz 3 –

osoba nieposiadająca rodziny, zarabiająca pięciokrotność średniego wynagrodzenia

- Generalnie w krajach z podatkiem liniowym (Bułgaria, Estonia, Litwa, Słowacja, Czechy, Rumunia i Łotwa), wynagrodzenie netto (jako procent wynagrodzenia brutto) jest, jak można się było spodziewać, wyższe niż w krajach z progresywną skalą opodatkowania (wśród tych ostatnich Cypr stanowi najbardziej spektakularny wyjątek)
- W Belgii obciążenia przekraczają 50% brutto.
- Porównanie do roku 2010: na Węgrzech wyniki są aż o 14 punktów procentowych wyższe (wprowadzenie 16% podatku liniowego)
- Średnie netto dla wszystkich analizowanych krajów w tym scenariuszu wynosi **62%** wynagrodzenia brutto (**Polska 68%**)

Ranking – scenariusz 3

Scenariusz 3	
Bułgaria	83%
Litwa	76%
Estonia	76%
Cypr	74%
Słowacja	74%
Czechy	71%
Rumunia	70%
Malta	69%
Polska	68%
Łotwa	67%
Węgry	66%
Hiszpania	64%
Wielka Brytania	62%
Portugalia	60%
Szwajcaria	59%
Luksemburg	59%
Austria	59%
Grecja	59%
Islandia	58%
Francja	57%
Norwegia	57%
Niemcy	56%
Irlandia	54%
Holandia	54%
Finlandia	52%
Włochy	51%
Dania	51%
Szwecja	51%
Słowenia	51%
Belgia	44%

Wyniki dla poszczególnych scenariuszy – c.d

Scenariusz 4

osoba pozostająca w związku małżeńskim, z dwójką dzieci, zarabiająca pięciokrotność średniego wynagrodzenia

- Brak istotnych różnic w porównaniu ze scenariuszem 3
- Największą różnicę w porównaniu ze scenariuszem 3 wykazują: Francja (wzrost o 10 punktów procentowych), Polska (wzrost o 7 punktów procentowych) i Portugalia (wzrost o 7 punktów procentowych)
- Ogólnie rzecz biorąc, różnica pomiędzy scenariuszami 3 i 4 jest znacznie mniejsza niż różnica pomiędzy scenariuszami 1 i 2
- Dlaczego tak się dzieje? Ponieważ ulgi prorodzinne i wspólne rozliczenie podatkowe mają mniejszy wpływ na zmniejszenie procentowego obciążenia z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku osób o wyższych dochodach
- Porównanie do roku 2010: na Węgrzech wyniki są aż o 16 punktów procentowych wyższe (wprowadzenie ulg prorodzinnych)
- Średnie netto dla wszystkich analizowanych krajów w tym scenariuszu wynosi **64%** wynagrodzenia brutto (**Polska 75%**)

Ranking – scenariusz 4

Scenariusz 4	
Bułgaria	83%
Estonia	77%
Litwa	76%
Słowacja	75%
Polska	75%
Czechy	74%
Cypr	74%
Malta	72%
Rumunia	70%
Łotwa	70%
Węgry	68%
Portugalia	67%
Francja	67%
Hiszpania	66%
Luksemburg	64%
Szwajcaria	63%
Wielka Brytania	62%
Islandia	60%
Niemcy	60%
Austria	59%
Grecja	59%
Norwegia	57%
Irlandia	57%
Słowenia	54%
Holandia	54%
Finlandia	52%
Dania	52%
Włochy	51%
Szwecja	51%
Belgia	47%

Opodatkowanie osób fizycznych w Unii Europejskiej

Analiza korelacji między scenariuszami

4

Wpływ poziomu wynagrodzenia na obciążenie z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne

- Porównaliśmy scenariusze 1 i 3 (dotyczące osób nieposiadających rodziny) oraz scenariusze 2 i 4 (dla osób z rodzinami)
- Zasadniczo, wzrost wynagrodzenia oznacza wzrost procentowego udziału obciążeń podatkowych w stosunku do wynagrodzenia brutto, mimo, że realnie dostaje się więcej pieniędzy
- W przypadku scenariuszy **1 i 3**, wzrost wynagrodzenia najbardziej zwiększa obciążenia podatkowe podatników z Irlandii, gdzie wynagrodzenie netto osoby nieposiadającej rodziny jest niższe o ponad 26 punktów procentowych w przypadku zarabiania pięciokrotności średniego wynagrodzenia niż w przypadku zarabiania średniego wynagrodzenia
- W przypadku scenariuszy **2 i 4**, największa różnica w obciążeniach podatkowych dobrze zarabiających z rodzinami w porównaniu ze średnio zarabiającymi z rodzinami jest również w Irlandii

---

Prorodzinne ulgi podatkowe

- W naszym badaniu skoncentrowaliśmy się na dwóch najpowszechniej stosowanych formach ulg prorodzinnych, tj. wspólnych rozliczeniach podatkowych i ulgach na dzieci
- W większości krajów UE (w tym krajów z podatkiem liniowym) występuje jakaś forma ulg prorodzinnych
- Z zamieszczonego w raporcie wykresu porównującego scenariusze **1 i 2** wynika, że prorodzinne ulgi podatkowe najskuteczniej obniżają obciążenia podatkowe w Czechach.
- W przypadku osób uzyskujących **pięciokrotność średniego wynagrodzenia** najwięcej na ulgach prorodzinnych korzystają Francuzi.

Podatek liniowy – scenariusz 1 i 2

- Obecnie podatek liniowy obowiązuje w siedmiu krajach członkowskich UE: w Estonii (stawka 21%), Łotwie (stawka 25%), Litwie (stawka 15%), Czechach (stawka 15%), Słowacji (stawka 19%), Rumunii (stawka 16%), Bułgarii (stawka 10%) i na Węgrzech (stawka 16% od 2011 r.)
- Obciążenie wynagrodzenia brutto jest średnio o 5 punktów procentowych niższe w krajach z podatkiem liniowym niż w krajach z podatkiem progresywnym (natomiast przy analizie wszystkich czterech scenariuszy różnica ta wynosi 10 pp.)
- Niemniej, między poszczególnymi krajami z podatkiem liniowym występują również spore różnice w wysokości średniego netto - np. w Rumunii wynosi ono ok. 72%, a w Czechy - ok. 86% pensji brutto
- Jednakże mieszkańcy niektórych krajów z progresywnym systemem podatkowym mogą cieszyć się średnim wynagrodzeniem netto na poziomie zbliżonym do średniego netto w najwyżej uplasowanych krajach z podatkiem liniowym, np. spektakularnym przykładem jest Cypr (ok. 91%)

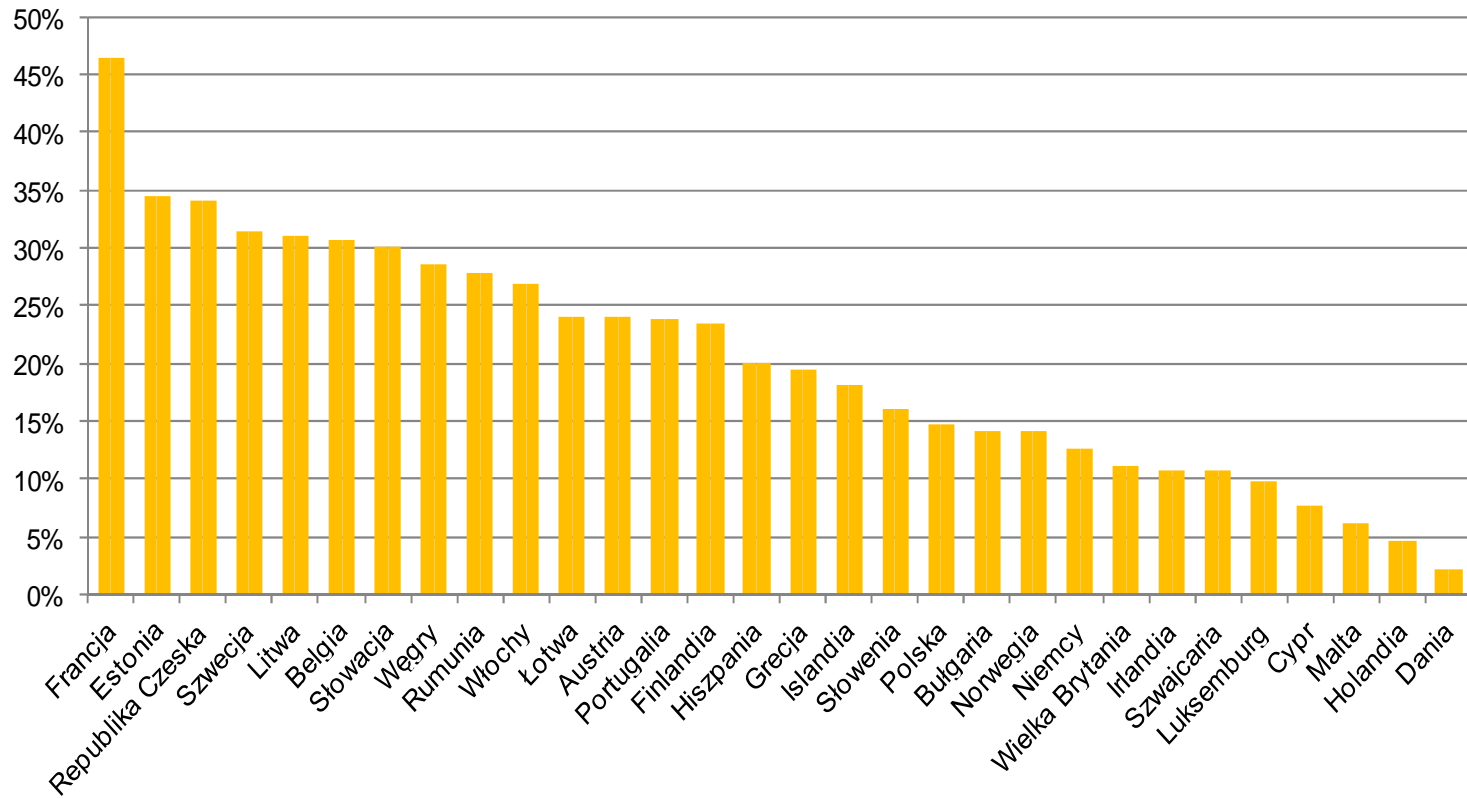

Składki pracodawcy na ubezpieczenia społeczne

- Składki pracodawcy na ubezpieczenia społeczne stanowią ważny składnik kosztów zatrudnienia.
- Francja rysuje się jako najbardziej kosztowna jurysdykcja z punktu widzenia wyłącznie kosztów składek, tj. bez uwzględnienia wartości świadczeń otrzymywanych w zamian.
- W niektórych przypadkach składki są niższe przy wyższych poziomach dochodów (scenariusze 3 i 4). Odzwierciedla to fakt, że w niektórych krajach członkowskich istnieje ograniczenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.
- Dania ma najniższe w Europie składki pracodawcy.

Obciążenia pracodawcy - średnia

Składanie zeznań podatkowych w formie elektronicznej

Objęte badaniem kraje, z wyjątkiem Rumunii, umożliwiają składanie rocznych zeznań podatkowych w formie elektronicznej. Nic się nie zmieniło w tym zakresie w porównaniu z poprzednią edycją raportu

---

Opodatkowanie osób fizycznych w Unii Europejskiej

Wnioski

5

Wnioski

1

- Generalnie, średnie wynagrodzenie netto mieszkańców analizowanych krajów wynosi ok. 76% pensji brutto

2

- Przeciętne obciążenia z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią ok. 11%, a z tytułu ubezpieczeń społecznych (część pracownika) - ok. 13% wynagrodzenia brutto

3

- Zatem, generalnie, dochód netto mieszkańców UE znacznie przekracza kwoty odprowadzane na rzecz organów podatkowych i na ubezpieczenia społeczne

---

*Planowane zmiany w najbliższych
latach – wybrane kraje*

6

Planowane zmiany (i)

- Portugalia – wprowadzenie dodatkowego „podatku solidarnościowego” w wysokości 2,5% dla najlepiej zarabiających. Wzrost podatku od zysków kapitałowych (z 20% na 25%) oraz dochodów z najmu (z 15% na 16,5%)
- Rumunia – planowane jest zlikwidowanie podatku liniowego
- Słowacja – planowane jest zlikwidowanie podatku liniowego i wprowadzenie progresywnej skali 19%/25%. Dodatkowo w planach jest podwyższenie kwoty ograniczenia podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych

---

Planowane zmiany (iii)

- Francja – rząd planuje wprowadzić 75% stawkę podatku PIT dla osób z gospodarstw domowych o dochodach ponad 1 mln EUR rocznie. Zwiększenie o 3% podatku od dywidend.
- Czechy – wprowadzenie 7% „podatku solidarnościowego dla najlepiej zarabiających. Zwiększenie liniowego podatku dochodowego z 15% do 20%. Zlikwidowanie kwoty ograniczenia podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych. Zwiększenie składki zdrowotnej pracownika z 4,5% do 6,5%.
- Włochy – wprowadzenie 3% „podatku solidarnościowego” dla najlepiej zarabiających
- Cypr, Słowenia – wprowadzenie dodatkowych, wysokich stawek podatkowych dla najlepiej zarabiających (Cypr 35%, Słowenia 50%)

Planowane zmiany (ii)

- Łotwa – stopniowe zmniejszanie podatku PIT (z obecnych 25% do 20% w 2015).
Planowany wzrost ulgi na dzieci.

Dane kontaktowe

Joanna Narkiewicz-Tarłowska

Starszy Menedżer

Dział prawnopodatkowy

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

joanna.narkiewicz-tarlowska@pl.pwc.com

Nr tel.: +48 22 523 4764

Mariusz Ferenc

Senior Konsultant

Dział prawnopodatkowy

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

mariusz.ferenc@pl.pwc.com

Nr tel.: +48 22 523 4106

Ewa Kurmanowska

Konsultant

Dział prawnopodatkowy

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

ewa.kurmanowska@pl.pwc.com

Nr tel.: +48 22 746 6741

Dziękujemy

WARNING: The following disclaimer and copyright notices must be customised for your local territory - if you need assistance with appropriate wording, contact your local Risk Management or Office of General Counsel.

This publication has been prepared for general guidance on matters of interest only, and does not constitute professional advice. You should not act upon the information contained in this publication without obtaining specific professional advice. No representation or warranty (express or implied) is given as to the accuracy or completeness of the information contained in this publication, and, to the extent permitted by law, [insert legal name of the PwC firm], its members, employees and agents do not accept or assume any liability, responsibility or duty of care for any consequences of you or anyone else acting, or refraining to act, in reliance on the information contained in this publication or for any decision based on it.

© 2011 [insert legal name of the PwC firm]. All rights reserved. In this document, "PwC" refers to [insert legal name of the PwC firm] which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.